אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוה י' טפחים. [א]אבל פסין לא מהני אלא בגאר מים חיים או בור הרבים כדתנן בפרק עושין פסין (עירובין דף כב:) אבל בור חיימיד עושין ו' ממילה בר"ה ודווקא עמוק י' ורוחב מרבע דהוי רה"י אבל פחות מיכן דהוי כרמלית לא אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוה י' טפחים ואין שותין הימנה בשבת אא"כ הכנים לה ראשו ורובו ובור וחוליתה מצטרפין לעשר' בעא מיניה רב מרדכי [ב]מרבא עמוד ברה"ר גבוה י' ורחב ד' [ג]זורק ונח על גביו מהו מי אמרינן הרי עקירה באיסור הרי הנחה באיסור או דילמא כיון דממקום פטור קאתיא לא א"ל מתניתין היא אתא שייליה לרב יוסף א"ל מתניתין היא אתא שייליה לאביי א"ל מתני' היא אמר להו [ד]כולהו ברוקא דהדדי תפיתו א"ל ואת לא תסברא והתנן הנוטל מהן [ה] ונותן על גבן חייב א"ל דילמא מתני' במחט מחט נמי א"א דלא מדליא פורתא דאית ליה מורשא א"נ דרמיא בחריצה אמר רב מישא בעי רבי יוחנן כותל ברה"ר גבוה י' ואינו רחב ארבע ומוקף לכרמלית ועשאו רה"י וזרק ונח על גביו מהו מי אמרינן כיון דאינו רחב ד' מקום פטור הוא או דילמא כיון דעשאו רה"י כמאן דמלי דמיא אמר עולא [ו]קל וחומר לאחרים עושה מחיצה לעצמו לא כ"ש איתמר נמי א"ר חייא בר אשי אמר רב וכן א"ר יצחק א"ר יוחנן כותל ברה"ר גבוה י' ואינו רחב ארבע ומוקף לכרמלית ועשאו רה"י הזורק ונח על גביו חייב לאחרים עושה מחיצה לעצמו לא כ"ש בעי רבי יוחנן בור תשעה ועקר ממנו חוליא והשלימה לעשרה מהו עקירת חפץ ועשיית מחיצה בהדי הדדי קאתו ומיחייב או לא מיחייב [ז]ואם תימצי לומר [ח]כיון דלא הוי מחיצה עשרה מעיקרא לא מיחייב בור י' ונתן לתוכה חוליא ומיעטה מהו הנחת חפץ וסילוק מחיצה בהדי הדדי קאתו [ט]מיחייב או [י]לא מיחייב תיפשוט ליה מדידיה דתנן [יא]הזורק ארבע אמות בכותל למעלה מעשרה טפחים בזורק באויר למטה מעשרה בזורק בארץ והזורק בארץ ארבע אמות חייב [יב]והוינן בה והא לא נח ואמר רבי יוחנן בדבילה שמינה שגנוז ואמאי הא קא ממעט מארבע אמות התם לא מבטל ליה הכא מבטל ליה בעי רבא זרק דף ונח על גבי יתידות מהו מאי קמיבעיא ליה הנחת חפץ ועשיית מחיצה בהדי הדדי קאתו היינו דרבי יוחנן כי קמיבעיא ליה לרבא כגון דזרק דף וחפץ על גביו מאי כיון דבהדי הדדי קאתו [יב]הנחת חפץ ועשיית מחיצה דמי או דילמא כיון דלא אפשר דלא מידלא פורתא והדר נייח כעשיית מחיצה והנחת חפץ דמי תיקו [יג]אמר רבא [יד]פשיטא לי מים על גבי מים היינו הנחתן אגוז על גבי מים לאו

מחיצה י'. שיהא הממלא עומד לפנים מן המחיצה וממלא: ואין שותין הימנה. לעמוד על שפתה ולשאוב בכלי ולהכניס ראשו לתוכה ולשתות כדתנן» [ג]לא יעמוד אדם בר"ה ושתה בר"ר שמא ימשוך הכלי אצלו: **אלא אם כן הכנים ראשו ורובו.** למקום שהוא שותה: **דרי עקירה באיסור.** מדר"ר: **דרי הנחה באיסור.** בר"י: **ממקום פטור קאתיא.** שלא אפשר שלא הגביה מקום פטור שאינו אויר רה"ר ומעמד הכלי בר"ר: **דילמא כגון דזרק דף ונח על גביו.** אם אפשר שלא הגביה מקומי דלימטי לאויר עמוד אגבהיה למעלה מעשרה: **מסגיפין היא.** הנוטל מהן והנותן על גבן חייב: **ברוקא דהדדי תפיתו.** כולכם רוק אחד אתם רוקקים: **ואת לא תסברא.** דמתני' היא: **במחט.** דאינה גבוהה: **דאית לה.** לסגלא מורשא נמוך מי' וכיון דכולה גבוהה י' כר מהניא מורשא ואיכוז לא הוי מקום אשוב הוי ליה מוכי רשות היחיד: **לי נמי דרמיא.** מחט בחריץ שבסגלא שבראשו ולא נפל מלמעלה מי' אלא לאוזן ר': **מוקף לכרמלית.** בכותל זה הקיפו בקעה שהיתה כרמלית ועל ידו עשאם רה"י כגון שהוקף לדיקה או לא הקיפו בו אלא בית אמתים: **וזרק.** מרה"ר ונח על ראשו מהו: **או דילמא כיון.** דכותל זה עשאה לכרמלית זו רה"י: **כמאן דמלי דמיא.** והוי אצל ראשו כארעא אמיכתא כל האלל: **לאחרים.** כל האלל עשאו רה"י: **לעצמו לא כל שכן.** ראם הכותל: **ועקר ממנה חוליא.** והניחו ברה"ר מי מיחייב אע"ג דמקמי עקירה לאו רה"י הוה בשעת עקירה מיהא רה"י הוה: **וסילוק מחילה.** בהנחה זו נסתלקה מחילת הבור שנתמעטה מעשרה מי מהני האי מיעוטא למפטריה או לא: **בדבילה שמינה.** שנדבקה בפני הכותל: **ואמאי.** מיחייב הא מתני' ד' אמות קתני ואפילו מלומלמות וכי נח בפני הכותל נתמעט הזריקה מד' אמות כדי מקום הדבילה וקתני חייב כיון דמעיקרא ד' אמות הוה: **הכא לא מיבטיל ליה.** דבילה הלכך לאו מיעוטא הוא: **על גבי יתידות.** דקות שהיו גבוהות י' ואין רחבות ד' ודף זה רחב ד' עשאו רשות היחיד: **מהו.** להתחייב בזריקה זו: **וחפץ על גביו.** ואם תימצי לומר הוא אם תימצי לומר כר' יוחנן דנתנה חפץ ועשיית ממילה בהדי הדדי לא מיחייב הכא ולדמי אדף לא מיחייב מיהו לחיובי: **דלא אפשר דלא מידלי.** החפץ מעל הדף בשעת הנחת הדף והדר נייח: **כעשיית מחיצה.** בריאת והדר נתנת החפץ דמי חייב דבשעת הנחתו כבר נעשה דף הי"ר: **היינו הנחתן.** ואם נטל מקצתן והוליא הוה עקירה: לאו

מחיצה בבור עמוק. אע"פ שמיעטו החוליא יהא חייב. דפרקינן שאני התם דבדיבלה לא מבטל לה ודעתו לנוטלה לפיכך לא נמעטא, אבל החוליא בטולי מבטל לה לגבי בור, ויש לומר דמעטא בבור ופטור. ורז הבעיא לא אפשיטא. **בעי רבא** דזרק דף על גבי יתידות, כגון טרסקל בראש קנה שנעשה הר"י. ואמרינן מאי קא מיבעיא ליה הנחת חפץ ועשיית מחיצה בהדי הדדי, היינו בעיא דר' יוחנן דאיבעיא ולא אפשיטא. אלא כי קא מיבעיא ליה לרבא כגון שזרק דף ריש על גביו חפץ ונח הדף על גבי יתידות כלומקו לה לקמן (לעיל ז:). בזורק באויר. ופטור, אלא מן כרשות הרבים, אלמן הר"ר למעלה מעשרה, ובהר"ש נמי לא נח, שאינו מקום מסוים שיהא ראוי לחבו ד', שהרי לא נח בפניו לא נח בראש הכותל אלא בפניו (לעיל ז:). בזורק בארץ. ומייב, לאוי הר"ר מקמת מקום הוי הנחה, ולא דמי לנח על דבר המסוים למעוה מי, דהכהוא חפצ לגיהי רשות אשוב לעצמו, אי כרמלית אי מקום פטור, ולא טוש הנחה בהר"ל (לעיל ז: ובנרי"ז לעיל צז:). **והא לא נח.** ומי חזיה נפלה לאוץ ד' אמות, דעל כתף כשמכה כותל קופלת לאחוריה (לעיל ז:).

הגהות הב"ח

(**א**) גמ' הנוטל מהן והנותן על גבן:

גליון הש"ס

גמ' **בעא מיניה רב מרדכי** בו' וזרק ונח על גביו. ע' סוכה ד ע"ב תד"ה פמות מנ': **שם ואת"ל** כיון דלא הוי **בחיצה.** ע' לעיל ח ע"א תד"ה רחבה: עי' לעיל ח ע"ב תד"ה רחבה: שם: **אלא בית אמתים.** עיין לעיל ז ע"א וע"ש:

מוסף רש"י

כולכו ברוקא דהדדי תפיתו. כולכם שמעתם שמוצה אחת, תפיתו לשון רוק, וחבריו בתוספות (שם:) תוף שדי, (נדה מב.). **ההזרק** ארבע אמות. בר"ה ובדבק כמותל, כגון דבילה שמנה, כלומקו לה לקמן (לעיל ז:). בזורק באויר. ופטור, אלא מן כרשות הרבים, אלמן הר"ר למעלה מעשרה, ובהר"ש נמי לא נח, שאינו מקום מסוים שיהא ראוי לחבו ד', שהרי לא נח בפניו לא נח בראש הכותל אלא בפניו (לעיל ז:). **בזורק בארץ.** ומייב, לאוי הר"ר מקמת מקום הוי הנחה, ולא דמי לנח על דבר המסוים למעוה מי, דהכהוא חפצ לגיהי רשות אשוב לעצמו, אי כרמלית אי מקום פטור, ולא טוש הנחה בהר"ל (לעיל ז: ובנרי"ז לעיל צז:). **והא לא נח.** ומי חזיה נפלה לאוץ ד' אמות, דעל כתף כשמכה כותל קופלת לאחוריה (לעיל ז:).

רבינו חננאל (המשך)

שנעשה הכרמלית הזו רה"י כ"ש שיעשה הכותל ההוא רה"י. וכן אמר עולא ק"ו לאחרים נעשה מחיצה לעצמו לא כ"ש. וסלקא כהאי טעמא. **בעי** ר' יוחנן בור ברה"ר עמוקה ט' ועקר חוליא ממנו שיש בה טפח, ובעקירת החוליא נגמר הבור רה"י כדתניא חריץ עמוק עשרה ורחב ד' זו היא רה"י גמורה, והניח החוליא ההיא ברה"ר מאי, מי אמרינן בעקירת חפץ ממקומו ועשיית מחיצה בהדי הדדי קא אתיון וחייב או לא. ופשיט אם תימצי לומר כיון דבשעת עקירה לאו מרה"י עקר ובעקירתו הוא דהוה רה"י לא מחייב. אבל זו הבעיא השנית אם הבור עמוק עשרה שהוא רה"י גמורה ועקר חוליא מרה"ר ונתנה לתוכה, ובנתינת החוליא לתוכו נתמעט הבור מעשרה, מי אמרינן כיון דבשעת התחלת הנחה רה"י גמורה הוא מחייב, או דלמא כיון שבהנחת החוליא נסתלקה המחיצה ונתמעט הבור פטור[ה]. ואקשינן והא לא נח, וא"ר יוחנן בדבילה שמינה שנו. הלא כיון שעמד ברחוק ד' אמות מצומצמות מן הכותל זורק בכותל דבילה שמינה ונדבקה בכותל, הרי מינעה הדבילה הד' אמות שבינו ובין הכותל אעפ"כ הוא חייב, הכא נמי כיון שהניח

ואי אפשר הנותן הנושא שאין מגביה משהו ונמצא יוצא למעלה מעשרה ואחר יורד ונח בחוליא או לסלע, וכן הנוטל מעל גבו ומניח ברה"ר ואעפ"כ חייב. ואקשינן עלייהו מתניתין בדבר דק כמו מחט דאפשר לפשקליה ולאחותיה בלא הגבהה. השיבו לו מחט נמי אי אפשר דלא מידלא פורתא. והני מילי דחיית הן, ושניא הא שמעתא מדרב חסדא דציאתו השבת כדבשינן לפרושי לקמן. א"ד מיישא בעי ר' יוחנן כותל ברה"ר גבוה עשרה ואינו רחב ד' ומוקף [ל]כרמלית ועשאו רה"י וזרק ונח על גביו מהו. פי' כגון שהיה הכותל מחיצה בין רה"ר לכרמלית, ואח"כ בנה כותל בכרמלית ועשה הכרמלית ההיא רה"י, מי אמרינן הרי הכותל זה בחזקתו וכיון שאין בו רחב ד' מקום פטור הוא, או דלמא כיון שעשאו [רה"י] כמאן דמלא דמלא שאר ד"ש דמי. **ופשטינן** כשהיה כותל לכרמלית מקום פטור היה, והשתא דהוה ליה כותל רה"י כיון שנח עליו כמאן דנח ברה"י דמי, שאם זה הכותל הוא

א) [נ"ל פרכה], ב) [נדה מב. ע"ש פרש"י], ג) לע"ל, ד) [לקמן ק. וש"נ], ה) [נעיל ז: וש"נ], ו) [נעיל ה:], ז) [עירובין נט. נעיל יח.].

מוסף תוספות

א. דוקא מחיצה גמורה. תוס' הכל"ש. ב. אלמא אע"ג דדרך מקום פטור קא אתיא מחייב. מי' הכ"ן. ג. נמי. תוס' הכל"ש. ד. ורב מרדכי קא מיבעיא ליה הזורק על העמוד מספק אין לנו לחייבו חטאת אם הוא פטור בכח כחו. תוס' הכל"ש. ה. דלאו עשיית מחיצה גמורה היא. תוס' הכל"ש. בדלאו האי כותל נמי הוי שרי מדאורייתא לטלטל בכולה והילכך [הור"א] במילתא קמייתא קאי. תוס' רי"ד. ו. ופשט עולא דלאחרים עושה מחיצה לעצמו לא כ"ש פי' הועיל נמי לכרמלית לחייב זורק מרשות הרבים לתוכה. תוס' ר"ש. ז. כגון שאדם הזורק הדבילה עומד. תוס' הכל"ש. ח. מן הכותל. תוס' הכל"ש. ט. לפי שכל הדבילה בתוך ארבע אמות. תוס' הכל"ש. י. שאין הזורק או המעביר ארבע אמות חייב אלא בשנוח כולו חוץ לארבע אמות וליכא שום איגוד מיניה. ריטב"ש. יא. דהנחת חפץ וסילוק מחיצה בהדי הדדי קא אתו דבילמא הא דמחייבינן בזורק משום דהכי גמירי להו, אבל במקום דבעינן אויר עשרה ברשות היחיד הנחת חפץ וסילוק מחיצה לאו בהדי הדדי קא אתו. תוס' הכל"ש. יב. דאדרבה כי קתני זורק ארבע אמות בכותל ארבע שלמות כדיינו קאמר. ריטב"ש. יג. שמיעט מקום הזריקה ד' אמות. תוס' הכל"ש. יד. הואיל והיה שם רשות הרבים עליו מתחילת זריקה עד קודם הנחה. תוס' הכל"ש. טו. דלא אמרי' פי' תקרה יורד וסותם בד' מחיצות. רשב"ש.

רבינו חננאל

בעא רב מרדכי מרבה, עמוד ברה"ר גבוה י' ורחב ד' וזרק ונח על גביו מהו. בעיא זו עיקרה כי הה"ר תופסת עד עשרה. ומי' דלמעלה מקום פטור הוא. לפיכך אם הגביה אדם חפץ מרה"ר ולא הגביהו יותר מי' טפחים אלא לאלתר שהגיע לעשרה הניחו ע"ג העמוד חייב. אבל זרקו למעלה מי' מעקם כשהוא ברה"ר ויש במחשבתו שאם יפול ינוח ברה"י, אלא שבזריקתו יצא ברה"ר למקום פטור שהוא האויר ואח"כ חזר ונפל ונח ברה"י, מי אמרינן הרי עקירה ברה"ר והנחה ברה"י ואע"פ שבין עקירה והנחה נכנס למקום פטור, שהוא חייב. או דילמא כיון דמקום פטור הוא דקא אתיא פטור. ופשטו ליה רבה ורב יוסף ואבי מתניתין היא, הלא תראה חולית הבור והסלע שבבהיר ר' ורחבין ד' מכוונין הנותן על גבן חייב וכן הנוטל מעל גבן חייב.

ומעמד הכרכים שבטל לכותל לכותל והרי הוא כבותל עב ולא הוי עוד על גביו רשות הרבים ופס זרק מחט או קוץ ד' אמות ונח על הדבילה או נתקע בתוכו היה פטור להרי מקום הדבילה נתמעט מדין רשות הרבים ופס"ה חייב הוא ובתחילת הזריקה עד קודם הנחה היה שם רה"ר עליו והנחה ומיעוט רה"ר בהלי הדלי קא אתו בהנחה היה הדלי קא אתו ומיעוט רה"ר וזרק דף ריש על גביו חפץ ונח הדף על גבי יתידות בהלי הדלי קאתו [ד] ומשני התם לא מבטל רה"ר: **זרק דף בו' הנחת חפץ ועשיית מחיצה בו'.** וא"ת פלוגתא בקיעת גדיש היכי משוב לשויה מחצי רה"ר ר"מ מטרסקל ועמוד בר"ר ר"מ דאמרינן (לקמן דף קפ.) זרק ונח על גביו חייב מעמד דוקא על גביו אבל מחצי לא ואומר ר"י כגון שיש שמי מחיצות לא יתידות ובשליטת אמרינן פי תקרת דף יורד וסותם [ט] לאו

פירות

ו) נראה לתקן כאן בד' רבינו וי"ל ותפשטו ליה מדיליה דתנן הזורק וכו' למעוה מי' עפתים כזורק בארץ.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

לאו היינו הנחתן. ומס נטלו מסס לאו עקירה היא: **סמן על גבי יין.** לענין שבת מחלוקת ר' יוחנן בן נורי ורבנן: **דתנן סמן.** של תרומה: **שלף על גבי יין.** של תרומה. מסוס כדי נקוב עבור טבול יום מסוס דפוסל ואינו מטמא הלכך לא פסל אלא שמן בלבד דלאו מיבור הוא למיבור כחד ואינו הוא עמא הוא מטמא ליה לשמן ושמן פסל ליה ליין: **שניסס חיבור.** דהוי כחד ונפסל אף היין. ולענין שבת נמי לרבנן הוא ליה כאוגוז על גבי מים ולרבי יוחנן הוא ליה כמים על גבי מים: **וזרק לתוכה מחצלת.** מסוס סיפא נקט ליה דבעי למימר חלקה במחצלת פטור לאמעמי' דהנמת תפך וסילוק מחיצה בהדדי פטור והכא סילוק מחיצה דזיל הכא ליכא מרבעה וזיל הכא ליכא ד' דבלר ליה עודי מקום מחצלת: **כל שכן חוליא.** דסילוק מחיצה ודאי הוא דמבטיל לה: **לרבי יוחנן** (ה) **מחצלת פשיטא ליה דלא מבטלא.** דאי נמי אמרינן סילוק מחיצה והנמת תפך כי הדדי פטור הכא חייב דלא מבטל ליה הלכך לאו סילוק מחיצה היא: **וזרק לתוכה.** מרה"ר מידי דעיימא כגון אבן או מים: **חייב.** ולא אמרינן כיון דמלא הוא לא הוי רה"י דמבטל לה מחיצות: **מלאה פירות.** פטור דבטיל מחיצות כאילו מלאה עפר: **פניא נמי הכי.** דמיס לא מבטלי מחיצה: **מן היס לאיסרטיא.** מכרמלית לרה"ר פטור: **איסרטיא.** הוא סרטיא (ו): **ר"ש אומר אס יש.** כיס במקוס שזרק גומא מיוחדת לבדה עמוקה עשרה ורחבה ד' רה"י לעצמה היא ולא הוי כאלו יס שלף עוד לא נגד דיס נמי עמוק הוא. וממילא שמעינן מדר"ש דמיס לא מבטלי מחיצה: **גמ' רבי מאיר ורבנן.** דאיפליגו בחוקקים דהסלים בפ"ק דיומא (דף י"ח:) ובעירובין (ד' י"ח:) לר"מ דאמר מוקקין דהסלים במקוס שיס כדי לזוק הכא חייב דרוחלין אחור כאילו הוא לרבנן: **סל המתלקט.** שהוא מדרון ויוהלן ומתלקט מעט מעט **עד שמגביה** (ז) מתוך ד"א הרי הוא כאילו זקוף כולו והוי רה"י במקוס גובהו ואס זרק מרה"ר ונח על גביו חייב. ודוקא נקט מתוך ד' אמות דאי מתוך ס' הרי הוא כשאר רשות הרבים דיומא תשמיטתיה להיולך: **ועשה מדרון לרה"ר.** שהיה קרקע המבוי גבוה מקרקע רה"ר והולך לשפע אצל פתחו לגד רה"ר או שהיה שוה לרה"ר ועשה מדרון לתוכה שהיה רה"ר גבוה מקרקע המבוי וכיוסת המבוי נמי מן הפתח ולפנים גבוה כקרקע רה"ר בתוך אמה לו מהי אמה ואמ"כ הוא נעשה מדרון לגד דופן האמצעי: **לאומו מבוי אינו צריך לחי.** לאומו גובה אצל הפתח הוא היה מתיה אף על פי שהוא משפע והולך: **מתני' זרק חוץ לד"ח ונתגלגל לו' חייב.** לא שנפל לארץ דא"כ לא צריכא למימר אלא שהרוח גלגלתהו מן החוץ לתוך ד' אמות: **גמ' והא לא נח.** חוץ לד' ואמאי חזאינן בתרה: **שנח ע"ג משהו.** שעמוד קצת ואח"כ נתגלגל. והוא הדין אס אחזוס הרוח בחוץ ובעכבתו מעט ואחר כך הכניסתו לתשיב נמי הנחה אס בתוך ג' הוא: **ודחפתו הרוח.** בעודו בחוץ: **אחזוס משהו.** הרוח עכבתו בתקומו אלא: **לרבנן.** דפליגי עליה דר"ע (ז) בזורק מרה"י לרה"י והיא"ר בתמלגא דלית להו קלוטה כמי שהוא הנחה לא מיתא בתוך ג' מודו אלא אפילו חוץ ג' מצי לריך שיעור אס עבר רה"ר כולה פטור. ונפקא מינה נמי לזורק ד' אמות וכשבא לנוח והגיע לתוך ג' מזכר שגנתו עד שלא נח פטור כלאמרינן בתמתי' (לקמן דף קנ.) עד שתהא תתלנו וסופו שגנה ולא אמרינן עד שלא מזכר הוא ליה מוחה: לאו

פירות מבטלי מחיצתא. ומ"ת ומ"ש מדבילה שמינה דאמרינן לעיל דלא מבטלי ומאיי דהכא אית ליה שיעורא דבדבילה שמינה שנו כלאמר בפ"ק (דף ז:) זימנין משני דבילה בית חור ודבילה שמינה כו' וי"ל דבדבילה אינה עומדת כל כך להתבטל אס בכותל כמו שרגילין לנטוע פירות בצור כעין תבואה אי נמי דבילה דבר מועט הוא ולא מבטלא אצל בור מלא פירות או תליו מבטל רה"י וה"ה דגרעין אחד או דבר מועט לא מבטל רה"י ומ"ת היכי דפרק חלון (עירובין עח:) כל דבר המיטל בצבא אינו ממעטו ואפי' אי איירי הכא בטבל אמאי ניטל בצבא[א] מ"מ כיון דמיטל מן התורה הזורק לחוטו אמאי פטור ואומר ר"י דמן התורה ממעטו כל דבר ואפילו המיטל ומדרבנן הוא דגזרו דדבר המיטל אינו ממעטו ולהכי לא קאמר מותר לזרוק בחוטו אלא קאמר דהזורק לחוטו פטור משום דאיסורא דרבנן איכא ואפילו בחריר שבין שתי תלרות אמרו דדבר המיטל אינו ממעטו אע"ג דהוי לקולא דלא אסרי אהדדי אבל ק"ק דבפרק חלון (שם) מייתי על בית שמילאוהו תבן דהוי לענין אהל דאוריי"מ:

והלכה ונחה בחור כל שהוא כו'. בחור מפולש איירי[ב] והאי חוקקין דהסלים היינו לשויה בחור ד' כדפי' בפ"ק (דף ז:)[ג]: **והא לא נח.** ומ"ת מאי פריך והתניא לעיל (ד' ז:) תוך ג' ד"ה חייב אע"ג דלא נח ואין נראה לומר[ד] דאתמון ד' אמות קאי אמתלא פטור הא לא נח[ה] ומ"ל כשנח אחר כך חוץ לארבע יתחייב[ו] דהא [מתניתין][ז] נמי הכי[ח] משמע דאחוץ לד' אמות פריך אמאי חייב וי"ל דפריך לרבא דאמר חוץ שלשה לרבנן בעי הנחה ע"ג משהו[ט]:

אחזתו הרוח משהו כו'. פי' שעיכבתו ע"ג קרקע או אפי' בחויר כדפי' בקונטר' דתקיבה הרוח כמוהו על גבי משהו ונראה דע"ג קרקע (כ) אפי' לר' יהודה דהייט רבנן דקאמר רבא דלריך הנח' מודה (ג) דלא בעינן' כדפי' לעיל (דף פ.) ומיהו ק"ק דבסמוך משקיע איפכא דמתגלגל כיון דאין סופו לנוח לאו כמונח דמי אבל אמ' כיון דסופו לנוח כמונח דמי ומזר ר"י לפרש דוהאי רבי יהודה סבר כר"ע דקלוטה כמו שהוחה (ד) היכא דבעי אתנוח אם כי ההוא דפריקין אבל [א]בהוא דפרק במה דעירובין (ד' ז:) היה קולא בפסר דלא בעי אתפוח אם בעי ר' יהודה הנחה בר אבא על גבי משהו ורבא קאמר דרבנן דר"ע לית להו קלוטה כמו שהוחה דמיא בשום מקום אפי' לגומו אתנוח אם אפילו חוץ ג'[ב] ולא ס"ל כבריתא דלעיל דקתני חוץ ג' ד"ה חייב אלא סבר כברייתא דהכא דקתני אחזתו הרוח משהו[ג] ומתניתין נמי משמע[ד] דאחייבי נחת משהו כדאוקי ר' יוחנן דומיא דריש דקתני חוץ ד' אמות פטור דאחייבי[ט] בשבת דאי לאו הכי אמאי מיפטרי[ט] ולא אלקיה בר טוביה דאמר לעיל חוץ אלא ד"ה חייב מוקי מתניתין בדלא נח ורישא דקתני פטור מיירי כגון שפסק כמו ומתמא הרוח מתגלגל חוץ לארבע:

עוסה

אגוז בכלי וכלי צף על גבי מים מהו מי אמרינן בתר אגוז אזלינן והא נייח או דילמא בתר כלי אזלינן והא לא נייח תיקו שמן על גבי יין מחלוקת ר' יוחנן בן נורי ורבנן דתנן[ג] שמן שצף על גבי יין ונגע טבול יום בשמן לא פסל אלא שמן ר' יוחנן בן נורי אומר שניהם חיבור זה לזה אמר אביי[א] בור ברה"ר עמוקה עשרה ורחבה שמנה וזרק לתוכה מחצלת חייב[ב] חילקה במחצלת פטור לאביי דפשיטא ליה דמחצלת מבטלא מחיצה כל שכן חוליא דמבטלא מחיצה לרבי יוחנן דמיבעיא ליה חוליא מחצלת פשיטא דלא מבטלא מחיצת' ואמר אביי[ב] בור ברה"ר עמוקה עשרה ורחבה ארבעה מלאה מים וזרק לתוכה חייב מלאה פירות וזרק לתוכה פטור מ"ט מים לא מבטלי מחיצתא פירות מבטלי מחיצתא תניא נמי הכי הזורק מן הים לאיסרטיא ומן האיסרטיא לים פטור ר"ש אומר אם יש במקום שזרק עמוק עשרה ורחב ארבעה חייב: **מתני'**[ג] הזורק ארבע אמות בכותל למעלה מעשרה טפחים כזורק באויר למטה מעשרה טפחים כזורק בארץ הזורק בארץ ארבע אמות חייב: **גמ'**[ד] והא לא נח א"ר יוחנן[ה] בדבילה שמינה שנינו א"ר יהודה אמר רב א"ר חייא[ו] זרק למעלה מעשרה והלכה ונחה בחור כל שהוא באנו למחלוקת ר' מאיר ורבנן לר"מ דאמר[ז] חוקקין להשלים מיחייב לרבנן דאמרי[ח] אין חוקקין להשלים לא מיחייב תניא נמי הכי זרק למעלה מעשרה והלכה ונחה בחור כל שהוא ר"מ מחייב וחכמים פוטרין א"ר יהודה אמר רב תל המתלקט עשרה מתוך ארבע וזרק ונח על גביו חייב תנ"ה[ט] מבוי ששוה לתוכו ונעשה מדרון לרה"ר או שוה לרה"ר ונעשה מדרון לתוכו אותו מבוי אינו צריך לא לחי ולא קורה רבי חנינא בן גמליאל אומר תל המתלקט עשרה מתוך ארבע וזרק ונח על גביו חייב: **מתני'**[י] זרק לתוך ד' אמות ונתגלגל חוץ לד' אמות פטור חוץ לד' אמות ונתגלגל לתוך ד' אמות חייב: **גמ'** והא לא נח אמר ר' יוחנן[יא] והוא שנח על גבי משהו תניא נמי הכי זרק חוץ לד' אמות ודחפתו הרוח והכניסתו ואע"פ שהחזרה והוציאתו פטור אחזתו הרוח משהו אף על פי שהחזרה והכניסתו חייב[יב] אמר רבא[יג] תוך ג' לרבנן צריך הנחה על גבי משהו יתיב מרימר וקאמר לה להא שמעתא אמר ליה רבינא למרימר לאו

לאו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כ"ש וכו' דמבטל לה התם לר' יוחנן דמיבעיא ליה חוליא מתלגת פשיטא ליה כל"ל והל"ל: (ב) תוס' ד"ה אחזתו וכו' ומלאה דע"ג קרקע. נ"ב פי' לפי' במתגלגל ואפי' לא אחזתו הרוח: (ג) בא"ד דלא בעינן כדפרי' לעיל. נ"ב כ"ל המוליא יין דף פ כד"ה והא אמר: (ד) בא"ד כמו שהוקה דמיא היכא וכו' כי הסיא דפיקין. נ"ב כד' ל: ע"ש:

גליון הש"ם

גמ' חילקה במחצלת. עיין בחידושי הרשב"א לעיל מ ע"ב ד"ה המצה שם:

רבינו חננאל

לאו הנחה היא ופטור. דאגוז בכלי וכלי ע"ג המים, לא אפשיטא. שמן על גבי מים, פלוגתא דרבי יוחנן בן נורי ורבנן. אמר אביי בור ברה"ר עמוק עשרה ורחב ח', זרק לתוכה מחצלת חייב דעדיין חדא רשותא היא. אבל נתכוון לחלקה במחצלת, הוויין להו ב' בורות עמוקין עשרה ואין בכל אחד רחב ד' שהרי מיעטן המחצלת מלהיות בכל אחד ד', ויצאו מתורת רה"ר והרי הן מקום פטור. והא דאביי פליגא אדר' יוחנן, דהא ר' יוחנן בעי ליה חוליא מבטלא מחיצתא או לא, וכיון דחוליא מיבעיא ליה מחצלת פשיטא ליה דודאי לא מיבטלא מחיצתא ועדיין רה"ר היא. ולאביי דפשיטא ליה דמבטלא מחיצתא כ"ש חוליא דודאי מיבטלא, מלתא דמיבעיא ליה לר' יוחנן פשיטא ליה לאביי. ומים בבור לא מעמעי לה ולא מבטלי מחיצות, אבל פירות שבב(ו"ר) הטומן בבור אם נתן כלום למעלה פטור דפרי מבטלי מחיצתא. וה"מ דבטלינהו גבי בור, אבל אי אצנענינהו לפירי בבור להדר ולמיכל מיניהו לבתר הכי, לא ממעטי בבור. מתני' הזורק ד' אמות בכותל, אם נתכוון לזורק למעלה מעשרה טפחים בכותל, הרי הוא כזורק באויר, והזורק באויר פטור. ואם נתכוון למטה מי' טפחים בכותל, הרי הוא כזורק בארץ והזורק בארץ ד' אמות חייב. ואקשינן עלה הזורק למטה מעשרה טפחים חייב, הא לא נח. ואוקמה ר' יוחנן בזורק דבילה שמינה שיש בה ליחלוחית ונדבקה בכותל חייב שהרי נגמרה מחשבתו כאשר נישוחה, זו היא הנחתה. הא דאמר ר' חייא זרק למעלה מי' טפחים בכותל והלכה ונחה בחור כל שהוא מחלוקת ר' מאיר ורבנן. פירוש כגון שהיה זה החור עצמו בגבוה י' טפחים, ומקרקעית החור ולמטה עשרה טפחים מכוונים. ואילו היה בחור ד' על ד' דברי הכל רה"י וחייב הזורק מרה"ר לתוכו. ושמעתין בחור דלית ביה ד' על ד', דר' מאיר סבר כל כי האי גוונא חוקקין להשלים וכיון שיש בעובי הכותל לחוק ולהשלימו לחור היה ד' על ד' וראין בכוותא הלב כאילו חקוק הוא ויש בו ד' על ד' וחייב. וחכ"א אם יש בחור הזה ד' על ד' [וחייב].

אבל לחוק ולהשלים אין חוקקין כי האי גוונא חקיקה בלבי, אלא הרי הוא כגדר גבוה י' טפחים ואינו רחב ד' שהזורק לתוכו פטור. והא דר' מאיר וחכמים פורדש בפרק א' דעירובין כיפה א' מאיר מחייב במבוזזה וחכמים פוטרין, ושוין שאם יש ברגליה עשרה שחייבת. אמר אביי הכל מודין אין ברגליה שלשה ולא כלום הוא, כי פליגי היכא דרחבה ד' ויש ברגליה ג' ואינה גבוה י' ויש לה לחוק ולהשלימה לעשרה, ר"מ סבר חוקקין להשלים וחכמים סברי אין חוקקין להשלים. הוה הוא ביה"ד פרק א' דחוקקין להשלים. ומפורש נמי בפרק המוצא תפלין בענין פתחה שהוא למעלה מעשרה, אמר אביי ש"מ מהא מתניתא תלת, וחדא מיניייהו חוקקין להשלים. **ירושלמי** אם יש חור בכותל מחלוקת ר' מאיר וחכמים, על דעתיה דר' מאיר בין יש בו ד' בין אין בו את הלב כאילו חקוק הוא ויש בו ד' על ד' וראין בכוותא הלב כאילו חקוק הוא ויש בו ד' על ד' וחייב. וחכ"א אם יש בחור הזה ד' על ד' [וחייב].

אבל לחוק ולהשלים אין חוקקין כי האי גוונא חקיקה בלבי, אלא הרי הוא כגדר גבוה י' טפחים ואינו רחב ד' שהזורק לתוכו פטור. והא דר' מאיר וחכמים פורדש בפרק א' דעירובין כיפה א' מאיר מחייב במבוזזה וחכמים פוטרין, ושוין שאם יש ברגליה עשרה שחייבת. אמר אביי הכל מודין אין ברגליה שלשה ולא כלום הוא, כי פליגי היכא דרחבה ד' ויש ברגליה ג' ואינה גבוה י' ויש לה לחוק ולהשלימה לעשרה, ר"מ סבר חוקקין להשלים וחכמים סברי אין חוקקין להשלים. הוה הוא ביה"ד פרק א' דחוקקין להשלים. ומפורש נמי בפרק המוצא תפלין בענין פתחה שהוא למעלה מעשרה, אמר אביי ש"מ מהא מתניתא תלת, וחדא מיניייהו חוקקין להשלים. **ירושלמי** אם יש חור בכותל מחלוקת ר' מאיר וחכמים, על דעתיה דר' מאיר בין יש בו ד' בין אין בו את הלב כאילו חקוק הוא ויש בו ד' על ד' וראין בכוותא הלב כאילו חקוק הוא ויש בו ד' על ד' וחייב. וחכ"א אם יש בחור הזה ד' על ד' [וחייב].

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

מוסף תוספות

א. ובטליין הן ליומן שם. רשב"ם. ב. ובצד רה"י הם רחבים ד' אבל לא מצד רה"ר ולכו"ע הוי חור רה"י, דהא חורי רה"ר כרה"ר דמי. תוס' לעיל ז: ג. דלר"מ חוקקין להשלים והוי כד' על ד' אבל ממש בחור כל שהוא אפי' ר"מ מודה דלא אמרינן חוקקין להשלים. תוס' לעיל ז: ד. דאפשור דתמניתין. תוס' הרא"ש. ה. בתוך ד' אמות. תוס' הרא"ש. ו. דלענין פטורא בתוך ד' אמות לא חשיב כמונח לכו"ע, דא"כ לא מתחייב לעולם זורק ד' אמות ברה"ר לר"ש, ליכא למימר הכי. תוס' הרא"ש. ז. מדקאמר תניא נמי הכי. תוס' הרא"ש. ועי' בגליון. ח. ואזרק חוץ לד' אמות קאי. תוס' הרא"ש. ט. ולהכי פריך הא לא נח. תוס' הרא"ש. י. במתגלגל בדה"ר ועדיף משאר קלוטה באויר והוי כמונח לר' יהודה. תוס' לעיל פ. ד"ה הא. יא. במקום דלא בעי שתנוח שם כגון. תוס' הרא"ש. יב. בעי הנחה ע"ג משהו. תוס' הרא"ש. יג. דמשמע דבענין אחר לא מחייב. תוס' הרא"ש. יד. כותחיה, דמשמע סיפא. תוס' הרא"ש. טו. דוקא. תוס' הרא"ש. טז. כי נפיק חוץ לד' אמות דלענין פטורא לא חשבינן לה כמונח לכו"ע דכפרישית לעיל. תוס' הרא"ש.

רבינו חננאל (המשך)

חורי רה"ר אביי אמר כרה"ר דמו, רבא אמר לא כרה"ר דמו. והאי דתנן למטה מי' טפחים כזורק בארץ, דקא מוקי לה ר' יוחנן בדבילה שמינה, איתיביה רבא לאביי מינה וא"ל אי ס"ד חורי רה"ר כרה"ר למה לי לאוקמה בדבילה שמינה לוקמה בחור. דזמנין משני ליה אביי שאני צרור דחסץ דעבידי דהדרי. דזמנין משני ליה בכותל דלית ביה חור. מאאי מדקתני רישא למעלה מי' טפחים כזורק באויר ואי ס"ד בכותל דאית ביה חור אמאי כזורק באויר לוקמא דנח בחור. וכי תימא דלית ביה ד', והא רב יהודה אמר רב א"ר חייא זרק למעלה מי' ונח בחור כל שהו באנו למחלוקת ר"מ ורבנן, אלא לאו ש"מ בכותל דלית ביה חור. ואע"ג דאביי פריק לנפשיה הלכתא כרבא. אמר רב יהודה אמר רב תל המתלקט י"ט מתוך ד' אמות וזרק ונח על גביו חייב. פי' אדם שנומד ברה"ר ועקר מרה"ר והניחו בתל זה, כיון דקי"ל גדר ברה"ר גבוה י' רחבו ד' זו היא רה"י גמורה, האי תל נמי רה"י הוא. והיכי דמי מתלקט כגון שצירו אחד עומד בגדיה ר'

יט א מיי' פ"ד מהל' שבת הלכה כב:
כ ב שם הלכה כב:
כא ג מיי' שם הל' יח סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' שמה סעיף יב:
כב ד מיי' שם:
כג ה מיי' שם וסמג לאוין סה טוש"ע שם סעיף יוד:
כד ו מיי' שם הל' טז:
כה ז מיי' פי"ז שם הל' ד טוש"ע א"ח סי' שפג סעיף לו:
כו ח ט מיי' פי"ג שם הלכה כב:
כז י מיי' שם הל' טז וטו"ע כב"מן:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

עושה מקום ארבעה וממלא. פירש בקונטרס עושה מחילות קטנות ואין נראה לר"ת ולר"י דהא תנן בפרק כילד משתמשים (עירובין דף פז:) גוזוטרא שהיא למעלה מן המים אין ממלאין ממנה מים בשבת אע"כ עשו לה מחילה גבוה י' כו' אלא עושה מקום[א] (ב) היינו שהיה הזיז רחב ארבע טפחים כדי שלא יהיו המחילות עשויות לפחות מארבע[ב] ולמאן דאמר הכא בזיז כל שהוא לא תקשי דמוקי התם[ג] בשאין המים עמוקים י' אי נמי התם גזירינן שמא יעלה היס שירטון לדגזירינן בפרק קמא דעירובין (דף ח.) אבל ספינה לעולם אין מהלכת בפחות מי' ולא שייך למגזר:

גמירי דאין ספינה מהלכת למטה מי'. והא דקאמר בפרק מי שהוליאוהו (עירובין דף מג.) במהלכת ברקק התם מיירי בספינה קטנה אבל הכא בספינות גדולות שטוענין אותן ביומו ונסקעות הרבה ואין מהלכות בפחות מי'[ד] ומיהו ל"ל דלפ"ה הכלי שדולה בו ונסקע במים הוי למעלה מי' דאי לאו הכי איאך ממלא[ד]:

ודילמא מורשא אית לה. פירש ר"ח דילמא יש מורשא לקרקע שסמוך לספינה[ה] שהקרקע גבוה שם ואם יוצא דרך שם יהיה למטה מעשרה במקום מילואו כיון שהקרקע גבוה שם[ו] אבל רש"י דמפרש מורשא דספינה לא יתכן לשון ודילמא דגרסינן בכל הספרים וגרסינן והא מורשא אית לה: **כחו בכרמלית לא נזרו רבנן.** והכי נמי משני בפרק תולין (לקמן דף קמא.) גבי האי מאן דאמר דסתי במיא ור' וק"ל דבפרק כילד משתמשין (עירובין דף פז.) אמרי' גבי גוזוטרא שהיא למעלה מן המים לא שנו אלא למלאות אבל לשפוך אסור משום שהמים נדחין מכחו חוץ לארבע אמות אלמא כמו בכרמלית אסור ויש לומר[ז] דגוזחטרא פעמים שהיא סמוכה למקום שריה"ר מהלכת וגזרו כמו בכרמלית משום כחו גרשות[ח] הרבים אבל בספינה לעולם הוי כחו בכרמלית[ט] לא גזרו: רבי

דליהוי ליה היכרא רב חסדא ורבה בר רב הונא אמרי עושה מקום ארבעה וממלא קסברי [י]כרמלית משפת מיא משחינן [כ]מיא ארעא סמיכתא אי לא עביד מקום ארבעה קא מטלטל מכרמלית לרה"י א"ל רב נחמן לרבה בר אבוה ולרב הונא דאמר מוציא הימנה זיז כל שהוא וממלא זימנין דליכא עשרה וקא מטלטל מכרמלית לרה"י אמר ליה גמרינן דאין ספינה מהלכת בפחות מעשרה והא מורשא אית לה אמר רב ספרא גשושי אזלי קמה א"ל רב נחמן בר יצחק לרב חייא בר אבין לרב חסדא ולרבה בר רב הונא דאמרי עושה מקום ארבעה וממלא שופכין דידיה היכי שדי להו וכ"ת דשדי להו באותו מקום מאיסי ליה [ד]שדשי להו אדפנא דספינה והא איכא כחו [כ]כחו בכרמלית לא גזרו ומנא תימרא דתניא ספינה אין מטלטלין לא מתוכה לים ולא מן הים לתוכה

ר'

לאו היינו מתני' וא"ר יוחנן והוא שנח [א] ע"ג משהו א"ל מתגלגל קאמרת מתגלגל אין סופו לנוח אבל האי כיון דסופו לנוח אע"ג דלא נח כמאן דנח דמי קמ"ל: **מתני'** [א]הזורק בים ארבע אמות פטור [ב]אם [ג]היה רקק מים ורשות הרבים מהלכת בו הזורק לתוכו ד' אמות חייב וכמה הוא רקק מים פחות מעשרה טפחים רקק מים ורשות הרבים מהלכת בו הזורק בתוכו ד' אמות חייב: **גמ'** א"ל ההוא מרבנן לרבא בשלמא הילוך תרי זימני הא קמ"ל הילוך ע"י הדחק שמיה הילוך תשמיש ע"י הדחק לא שמיה תשמיש אלא רקק רקק תרי זימני למה לי חד בימות החמה וחד בימות הגשמים וצריכי דאי תנא חדא ה"א ה"מ בימות החמה דעבידי אינשי דמסגי לאקורי נפשייהו אבל בימות הגשמים לא ואי אשמעינן בימות הגשמים דכיון דמיטנפי לא איכפת להו אבל בימות החמה לא אביי אמר [ד]איצטריך סד"א ה"מ היכא דלא הוי ד' אמות אבל היכא דהוי ד' אמות אקופי מקפי ליה רב אשי אמר איצטריך ס"ד אמינא ה"מ היכא דהוה ד' אבל היכא דלא הואי ארבעה מיפסעי פסעי ליה ואזדא רב אשי לטעמיה דאמר רב אשי האי מאן דזריק ונח אגודא דגמלא מיחייב שהרי רבים בוקעין בו: **מתני'** הזורק מן הים ליבשה ומן היבשה לים ומן הים לספינה ומן הספינה לים ומן הספינה לחבירתה פטור [ד]ספינות קשורות זו בזו מטלטלין מזו לזו אם אינן קשורות אע"פ שמוקפות אין מטלטלין מזו לזו: **גמ'** איתמר ספינה רב הונא אמר מוציאין הימנה זיז כל שהוא וממלא רב חסדא ורבה בר רב הונא אמרי [ה]עושה מקום ארבעה וממלא רב הונא אמר מוציא הימנה זיז כל שהוא וממלא קסבר כרמלית מארעא משחינן ואוירא מקום פטור הוא ובדין הוא דזיז נמי לא ליבעי אלא כי היכי דלא היינו מתניתין. דקתני חוץ לארבע אמות ונתגלגל כו' חייב ואמר רבי יוחנן והוא שנח הא לא נח לא מדלא אוקמא רבי יוחנן כגון שנח לנוח ג': **מתגלגל קאמרת** שכרכרות מגלגלו בחויר קאמרת: **כיון דסופו לנוח** ומזכר עד שלא נח נימא כמונח דמי דהא סופו לנוח וכבר נח לנוח ג': **מתני' וכמה הוא רקק מים.** כמה עומקו דנימא אכתי רה"ר הוא ולא נעשה כרמלית. רקק גרביל"ל: **גמ' הילוך הילוך.** דנקט תרי זימני רשות הרבים מהלכת בו חד לגימרא דלא אין רגילין להלך בו פטור וכי רגילין להלך בו חייב ואע"ג דהילוך ע"י הדחק הוא וחד לאשמעינן דדוקא הילוך ע"י הדחק שמיה הילוך אבל תשמיש דרבים ע"י הדחק כגון גומא תשעה ברה"ר אע"ג דחזיא לאנגוריי ביה כומתא וסודרא לא הוי תשמיש למיסוי ההוא גומא רה"ר כעמוד ט' [ה]הרבים מכתפין עליו דאמרינן בפ"ק[ו] דהוי רה"ר: **אלא רקק תרי זימני למה לי.** לאשמעינן הילוך על ידי הדחק אחרינא: **דלא הוי ד' אמות.** רחב דלא טריחא להו מילתא לעבור בתוכו ומוח לעבור מלהקיף ולילך לרשה שהוא כלה שם: **אבל היכא הוי.** הדר תניא דזימנא אחריתי לגיסתי הא: **ה"מ.** דהוי ר"ה: **היכא דהוי רחבו ד' אמות.** דלא אוטריכא למפסעי אלא עברי בגויה: **אגודא דגמלא.** על דף שבגשר המוטל לרוחב הנהר כשאר הדפיס ומובדל מחבירו: **חייב.** ואע"ג דאיכא דמיפסעו פסעי ולא מנחי כרעייהו עלה איכא טובא דעברי עליה: **מתני' מן הים ליבשה.** מכרמלית לר"ה: **מן הים לספינה.** מכרמלית לרה"י: **מטלטלין מזו לזו.** וגמרא[ח] פריך פשיטא: **שמוקפות.** שמוכות זו לזו כמו אין מקיפין שתי חביות (ביצה דף לב:): **אין מטלטלין מזו לזו.** ואמן מוקמינן לה בגמרא[ט] שהספינות של שני בני אדם ועי"ש עירוב מטלטל מזו לזו הלכך כי מיפרשי ומיפסקה כרמלית בטל עירוב: **גמ' ספינה.** דמתפרש בספינה כיס: **מוליא זיז לו שהוא.** מדופני הספינה על המים להיכר בעלמא כדמפרש ואזיל: **וממלא.** מן הים ומכיס לספינה: **מקום ארבעה.** חלל ד' מוקף מחיצות קטנות ומחילה מלויה מתרא במים: **כרמלית מארעא משחינן.** י' של אויר שנתנו חכמים לאיסור כרמלית כדאמרינן בפ"ק (דף ז.) ומופסקת עד י' מקרקעות היס משחינן להו ואוירא שהוא למעלה מי' ואפילו הן מים הוי מקום פטור הלכך בהיתירא קא שקיל לכתחלה: **דליהוי ליה היכירא.** לכרמלית גמורה: **ארעא סמיכתא היא.** וכל המים כרמלית הן: **סמיכתא.** עבה: **זימנין דליכא.** במים עמוקה עשרה ואי נמי מארעא משחינן כולה כרמלית היא: **גמירי אין ספינה מהלכת בו.** דכל היכא דתניא ספינה ולא תני עריבה גדולה היא: **והא מורשא אית לה** גרסי'. דאם הספינה הולך ומגביה מן המים ואפילו [ה] היו המים פחותין מי' אין גושמת שם ואם ממלא כנגד אותו מקום מטלטל מכרמלית לרה"י: **גשושי אזלי קמה.** בני אדם ממשמשים בכלונסות את עומק המים ואין מניחין לילך הספינה אלא במקום עמוק שאם תמהר לילך ותשכון לאדר במקום מוסבה: **עושה לה מקום ד'.** אלמא כל המים כרמלית הן: **שופכין דידיה.** מים רעים כגון רחיצת כוסות וקערות: **מאיסי ליה.** המים שימלא שוב דרך אותו מקום: **דשדי להו.** בכ"מ שילכה על דופני הספינה והן יורדין ליס: **והא איכא כחו.** נהי דלא זריק לדהיא ליס מיהו מכחו הן בחין ליס:

עמוקה

לעשות מקום ד' לחדוק לספינה, כדי שיהא מקום פטור שמעלה המים הן מים או מן הנהר שהן כרמלית לאותו מקום שהוא מקום פטור, ומשם מעיילי להן לספינה. פ' מקום זה כגון תיבה פחותה או סל פחותה. וגרסינן פירוש' (בירושלמי). **ואם** הוציא מן הים לספינה הרי הוציא מכרמלית לרה"י. ואקשינן לרב הונא דאמר מוציא כל שהוא וממלא מן הים לספינה, דמנין דליכא ר' מארעא נהרא לשפת מיא רקא מטלטל מכרמלית לרה"י. ומשני במירי אין ספינה מהלכת במים שיש בהן פחות מעשרה. **ומקשינן** ודלמא מורשא איכא. פי' מורשא כמו חפירה שיש בקרקעית הים, ליחוש דלמא האי ספינה קיימא בההוא מורשא וכשביבי, מקום שממלא משם אין בו מקרקעית הים עד שפת המים י' שפחים, כיון דליתה י' שפחים אותן המים הן כרמלית וקמטלטל מכרמלית לרה"י. **ופריק** רב ספרא גשושי אזלי קמה, כלומר כיון שמגעת הספינה במקום שהמים מעטין מתייראין שמא תשב הספינה בקרקעית הים או שמא תהיה שם סלע ותעבור עליו ותשבר. ולפיכך מהלכין בני אדם ספנים מגששין וראין המים אם הם מי ברכים או פחות או יותר וכיוצא בהם, ואם יראו מקום נמוך פחות מי' ומקום גבוה י' שפחים, אין מעבירין אותה אלא מחזירין אותה לדרך אחרת. **תוב** מקשו להני דאמרי עושה מקום ד' כמו שאמרנו, כמו תיבה פחותה או סל פחותה וכיוצא בהן וממלא. ואע"ג דליכא משפת מיא י' שפחים, שופכין דספינה להיכי שדי להו. כלומר שופכין שצריך לשופכן כגון מי רגלים וכיוצא בהן היכא שפיך להו, וכי תימא באותו מקום ששהו ד' (הוא) [האיך] ממלא (אלא המים) [אלין], והוא שופך שופכין לשם, הא קא מימאסו ליה מיא. **ומשני** שדי להון בדפנה של ספינה שהיא מכלל הר"י ואע"ג דשתתיין ואדלי מדפני ונחתי לים, כל כי האי גונא כחו בכרמלית לא גזרו רבנן. וגרסינן בפרק ר' אליעזר תולין, אמר רב יהודה האי מאן דסחי במיא דנהרא שבתחא, ניגנוב נפשיה וניסק, דאי לא קמסיק מיא מכרמלית לרה"י והוא הספינה. סוף סוף כי נחית למיסחי לא חזי דהי להדי למיא ונמצא מטלטל בכרמלית. ושנינן כוחו בכרמלית לא גזרו רבנן. **ומנא** תימרא דכחו בכרמלית לא גזרו רבנן, דתניא ספינה שבים

א) [לעיל ח:, ג) [ביצה ח.], ב) [לקמן קמא.], ד) [דף ח.], ה) [לקמן דף ז:], ו) [לקמן דף ז:], ז) [לקמן קמא.], ח) [לקמן דף ז:], ו) [לקמן דף ז:], ז) [לקמן דף ז:], ח) [לקמן דף ז:], ט

עמוקה. הספינה: **עשרה.** לתוכה דהוה רשות היחיד: **ואין גבוהה.** שפתה י' מן המים כגון שמשוקעת במים מכוכב משאה: **מטולטלים מתוכה לים.** דרך דופותיה כגון שופכין כדמעתא וחזיל דכמו בכרמלית לא גזרו: **אבל לא מן הים לתוכה.** דאין משמים מן הים לתוכה דרך דפנות שאם ימלא וישליך על הדפנות ירדו לקרקעית הספינה ולהכי נקט עמוקה י' דאי אינה עמוקה י' היא גופה כרמלית ומטלטל להדיא אף מן הים לתוכה. ואין גבוהה נמי (ב) י' דוקא נקט דאי גבוהה י' מותר לטלטל מן הים לתוכה דמכרמלית לרה"י דרך מקום פטור קא מטלטל דצריך להגביה את ידו למעלה מי' ואע"ג דבדשות דאורייתא מרה"ר לרה"י מיתייב בכה"ג (לעיל דף ו.) כרמלית מיהא דרבנן היא ולא גזור: **אלא לא אחודה.** שופך שופכים על חודה והן יורדין דרך דפנותיה ליס: **בילאחא.** ספיות קטנות וקלרות מלמטה עד כחודו של סכין שקורין קוייט"ר: **אין מטלטלין בסוכן.** דלא רה"י היכו שאין ברחבן ארבעה מלמטה לפיכך אין ממילותיהן ממילות: **ולא אמרן אלא.** בשקלה שלהן גבוה שאם שאין רחב ד' למטה בעוד שלא הגביה ג' מקרקעיתו ואפי' יש ברחבו י' גופה לא משמתי דכיון דמתחתות לא ממילה היכו הוה ליה תלויה: **אבל יש בפחות מג' גובה רוחב ד'.** שעד שלא הגביהו ג' הרחיבו ד' הרי הן כמי שקרקעיתן עולה עד כאן וממילותיהן ממילות: (ו) **אורכני.** ערבה דקה: **ואי מלינהו.** עד מקום רחבן הרי הן כארות לטלטל אם יש משפת רוחבן ולמעלה י': **ולימא גוד אחית.** מכנגד מדת רחבן העליון ולמטה כאילו הן יורדות עד הקרקע מבחוץ: **טרסקל.** אין עמוק י' ואנו מודליס לו גובה י' שמדת הקנה עולה לו בגובהו והקנה אין רחב ארבעה אלא שאנו אומרים במחיצות הטרסקל גוד אחית ומגלאו מקיפות את הקנה והוו להו היקף המחיצות מן הקרקע ולמעלה לשויה לאשו רה"י ואם זרק מרה"ר ונח על גביו חייב: **ומנו בה.** יש שמנין בדבר להכריע ולומר שר' חייא אמר: **וחכמים פוטרין.** אלמא לא אמרי' גוד אחית להתיר מחיצה תלויה: **ואם לא פיסבנרת.** דאמרי' הה"מ: **ואין בעיקרו.** רחב ד': **ויש בקצר שלו ג'.** אותו קצר של עיקרו שאינו רחב ד' יש בו גובה ג' והיינו רבותא דליכא למימר לגוד ממקום שכלה רחבו לקרקע אפ"ה הוי הה"י: **דאמרי' גוד אחית מחיצה.** סביב מחיצותיה מכנגד רחבה ולמעלה כאילו הוא כולו שוה: **ה"נ.** בציעתה דמשן נמי נימא גוד אחית: **מידי איריא הסם כו'.** טולה אביי אמר לה לרב יוסף דהא דמייתי לאיה (ג) וחכמים פוטרים כלום ראיה היא לכאן הא דטרסקל דקפטרי רבנן: **משום דהויא מחיצה שהגדיים בוקעין בה.** מלמטה בארבע תחת מחיצות הטרסקל שהם פשוטות להלן מן הקנה לכל זד וקביעת גדיים מעכבת מלגמיר גוד אחית שהרי עובדין תחתיה אבל בספינה ליכא בקיעת גדיים שאין לך עובר תחתיהן וכן בעמוד אין דרך להתחבר בו ולעבור תחת שיפועו שאינו אלא מעט: **בקיעת דגים לא שמה בקיעה.** לפי שאינן נראין: **בחורכה.** שדרך להיות בה מחיצות שנפלו תחתיהן וקיימות מלמעלה ומלויות: **מהו שתפיר.** לטלטל בחורבה שלא תהא כפרוצה לרה"ר: אלא

רבי יהודה אומר עמוקה י' ואין גבוהה י' מטלטלין מתוכה לים.

וא"ת היכי מייתי סייעתא מדרבי יהודה כיון דרבנן פליגי עליה[א] ואור"י דהכא לא פליגי אלא בעמוקה י' וגבוה י'[ב] דרבנן סברי דכרמלית לרה"י דרך מקום פטור אסור[ג] אע"ג דבשויות דרבנן ור' יהודה סברי[ד] אבל בעמוקה י' ואינה גבוהה י' לטלטל מתוכה ליס לא פליגי עליה רבנן [ה]והכי איתא בתוספתא [פי"ל ה"ס]

דספינה שבים גבוהה י' ועמוקה י' אין מטלטלין מתוכה ליס ולא מן הים לתוכה[ו] ר' יהודה אומר אם עמוקה י' ואין גבוהה י' לטלטל מתוכה ליס ולא מן הים לתוכה דלא דקא מטלטלין מכרמלית לרה"י מתוכה לים נמי קמטלטל מרשות היחיד לכרמלית אלא לאו אחודה וש"מ [ו]כחו בכרמלית לא גזרו ש"מ אמר רב הונא [ז]הני [ח]ביצאתא דמישן אין מטלטלין בהן אלא בארבעה ולא אמרן אלא שאין בפחות משלשה ארבעה אבל יש בפחות מג' ארבעה לית לן בה ואי מלינהו קני ואורבני לית לן בה מתקיף לה רב נחמן ולימא גוד אחית מחיצתא מי לא [ט]תניא ר' יוסי בר' יהודה אומר נעץ קנה ברה"ר ובראשו טרסקל וזרק ונח על גביו חייב אלמא אמרינן גוד אחית מחיצתא ה"נ נימא גוד אחית מחיצתא מתקיף לה רב יוסף ולא שמיעא להו להא דאמר רב יהודה אמר רב ומטו בה משום רבי חייא ותני עלה [י]וחכמים פוטרין אמר ליה אביי ואת לא תסברא והתניא [כ]עמוד ברה"ר גבוה עשרה ורחב ד' ואין בעיקרו ד' [מ]ויש בקצר שלו ג' וזרק ונח על גביו חייב אלמא אמרינן גוד אחית מחיצתא הכא נמי גוד אחית מחיצתא מידי איריא התם הויא ליה מחיצה שהגדיים בוקעין בה הכא הויא לה מחיצה שאין הגדיים בוקעין בה א"ל רב אחא בריה דרב אחא לרב אשי גבי ספינה נמי הא איכא בקיעת דגים א"ל בקיעת דגים לא שמיה בקיעה ומנא תימרא [נ]דבעא מינה רבי טבלא [ס]מרבין מחיצה תלויה מהו שתתיר בחורבה וא"ל אין מחיצה תלויה מתרת אלא

תמשמיס ודופן הספינה שבקצר מבטל גוד אחית כמו חלוקה במחלצת לעניל ועוד למה לי מלינהו קני ואורבני אע"ג דלא מלאן כיון דיכול למלאות חשיב רה"י כדאמר בפרק חלון (עיריובין דף עח.) מנא עליה מידי ומשמעת גבי מלאן כולו ביתידות ונראה כפר"ח דביציאתא הם ספיות קטנות העשויות להלך בחגמים[א] ועל סס[ב] שמהלכות על בלעי המים קרי להו ביציאתא[ג] ויש להם דפנות וקרקעות העשויות נסרים נסרים[ד] ויש חלל בין הנסרים והמים נכנסין שם ויושבין בה כמו במים והיא עשויה כך שאפילו תתהפך אינה נטבעת לעולם וקאמר רב הונא כיון שהיא פרוצה דינה ככרמלית ואין מטלטלין בה אלא בד' ולא אמרו אלא בזמן שאין בין נסר לנסר חלל פחות מג' אבל אם יש בין נסר לנסר חלל פחות מג' ד' ולא אמרו אלא בשאר המים שבעולם אבל בים אם יש בין נסר לנסר חלל פחות מג' ד' ואי שהמים נכנסין בה לא מיישבין ונראה לר"ג שאין בפחות מג' ד' ואי מילא כל החלל קני ואורבני מותר לטלטל בכולה:

מתקיף לה **רב נחמן.** למה לך כולי האי לימא גוד אחית מחיצתא מי לא תניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר וכו' אלמא רואין כאילו דופני הטרסקל יורדין עד עיקרו של קנה ה"ג רואין כאילו דופני הספינה עקומין ומסבבין הנסרים ומגלאו הנסרים מחוצין: **וזרק ונח על גביו חייב.** למאי הא דס"ל דאשתא לאיה חילוק בין מחיצה דמיס לשאר מחיצות וס"ל נמי דלא פליגי

רבי יהודה אומר עמוקה י' ואין גבוהה עשרה מטלטלין מתוכה לים אבל לא מן הים לתוכה מ"ש מן הים לתוכה דלא דקא מטלטלין מכרמלית לרה"י מתוכה לים נמי קמטלטל מרשות היחיד לכרמלית אלא לאו אחודה וש"מ [ו]כחו בכרמלית לא גזרו ש"מ אמר רב הונא [ז]הני [ח]ביצאתא דמישן אין מטלטלין בהן אלא בארבעה ולא אמרן אלא שאין בפחות משלשה ארבעה אבל יש בפחות מג' ארבעה לית לן בה ואי מלינהו קני ואורבני לית לן בה מתקיף לה רב נחמן ולימא גוד אחית מחיצתא מי לא [ט]תניא ר' יוסי בר' יהודה אומר נעץ קנה ברה"ר ובראשו טרסקל וזרק ונח על גביו חייב אלמא אמרינן גוד אחית מחיצתא ה"נ נימא גוד אחית מחיצתא מתקיף לה רב יוסף ולא שמיעא להו להא דאמר רב יהודה אמר רב ומטו בה משום רבי חייא ותני עלה [י]וחכמים פוטרין אמר ליה אביי ואת לא תסברא והתניא [כ]עמוד ברה"ר גבוה עשרה ורחב ד' ואין בעיקרו ד' [מ]ויש בקצר שלו ג' וזרק ונח על גביו חייב אלמא אמרינן גוד אחית מחיצתא הכא נמי גוד אחית מחיצתא מידי איריא התם הויא ליה מחיצה שהגדיים בוקעין בה הכא הויא לה מחיצה שאין הגדיים בוקעין בה א"ל רב אחא בריה דרב אחא לרב אשי גבי ספינה נמי הא איכא בקיעת דגים א"ל בקיעת דגים לא שמיה בקיעה ומנא תימרא [נ]דבעא מינה רבי טבלא [ס]מרבין מחיצה תלויה מהו שתתיר בחורבה וא"ל אין מחיצה תלויה מתרת אלא

שהם קלרות מלמטה[ח] קשה דכי היכי דבטיל מדין הה"י משום דלית בהו ד' ה"ג ליבטיל מדין כרמלית כדאמר בפ"ק (דף ז.) דאין כרמלית פחותה מד' ואקילו בה רבנן מקולי הה"י דאי הוי מקום ד' (ג) כרמלית ואי לא מקום פטור[ט] ועוד מאי פריך ליימא גוד אחית מחיצה מה מועיל שיהא המחיצות מבחוץ כיון שמבפנים אין שם ריוח מקום ד' ולא ניחא

לב א מייי פט"ו מהל' שבת הלכה כ סמג לאוין קס טוש"ע א"ח סי' שנה סעיף ח:
לג ב טוש"ע א"ח סי' שסו סעיף ב בהג"ה:
לד ג מייי פי"ד מהל' שבת הלכה יח:
לה ד מיי' שם הל' טו:

לעזי רש"י

קוייט"ר [קוויי"ט]. סירה קטנה.

מוסף רש"י

ביצאתא. הן ספיות שמשליהן חדים ואין בגוליהן רוחב ד' ולמעלה הן הולכות ומתרחבות הרבה ומתאפן גמוהות י' (עדובין לג:). דמישן. מישן נסר קטן ואין מכלכין בו אלא ספיות קטנות (רשב"ם ב"ב עג.). אין מטלטלין בהן אלא ד' אמות. אלאו הה"י ניטבו, ואע"ג דגבוהים עשרה ותחצין תרבנה מלמעלה, הואיל וכולהן לא הוי תרבנה (עדובין לג:). ובראשו טרסקל. אל רחב ד' (עדובין לג:). חודק. מרה"ר, ונח אל גביו חייב. שהרי זרק מרה"ר לרה"י, אע"ג דקנה אין רחב ד' הוי רה"י, הואיל ומלאוהו ד' דאמרינן גוד אחית (שם).

מוסף תוספות

א. דקתני רישא שאין מטלטלים אפי' מן הספינה לים ומסתמא ר' יהודה לאפלוגי קאתי. ריטב"ש. ב. הוא דפליגי. תוס' הרא"ש. ג. דאסור להחליף. ריטב"ש. ד. דמותר להחליף ברשויות דרבנן. ריטב"ש. ה. [ו]הברייתא הזאת שהביא התלמוד כאן בלשון קצר הביאה ובתוספתא האריך בה. ריטב"ש. ו. והיינו בטלטול גמור. תוס' הרא"ש. ז. אחודה, דכחו בכרמלית לא גזרו. תוס' הרא"ש. אלמא דבגבוה עשרה הוא דפליגי. מי הר"ן. ח. ואינן רחבות ד' שפחים ולהכי לא הוי הה"י אלא כרמלית. תוס' הרא"ש. ט. [נ]א"כ מקום פטור הוא ומשתמש בכולה. רשב"ש. י. דאלמא כל שיכול להניח ולהשתמש בו ברוחב ארבע אפילו קודם הנחה חשוב כרה"י. רשב"ש. יא. לתשמיש הגדולות, כי כשבאות להיכנס בגמל מהלכות לפניה וראוין הקלו המים אם לאו ואם ראין כי קלו המים משליכין העוגין בים שהם ברזילים גדולים ומעמידין אותה שם, ועוד עשויות לצאת בהם בני הספינה ליבשה ולילכנס בהן ולטענן ולפרוק האנתיקי שבה. רביע מעגל. יב. שהם קלות. תוס' הרא"ש. יג. ומפני שמישן הוא מקום אגמי מים עושין ביציית להלך בהן באגמים. תוס' הרא"ש. יד. כתוס' הרא"ש: ומחיצותיה וקרקעיתה עשויין מנסרים, ועי' מהרש"א. טו. ועשה סביב הזיז דבר מועט. תוס' הרא"ש. טז. [נ]מודה ר' יוסי בר' יהודה דבעי עשרה, וההיא הספינה דהכא היינו על גבה דהוה ס"ד דלא בעינן מחיצה עשרה דרואין כאילו דופני הספינה מסבבין הנסרים וליכא תשמיש על גבן אלא בתוך הספינה. תוס' הרא"ש. יז. ואפי' ג' קאמר. רשב"ש. שאע"פ שיצא מתורת לבוד אמרינן גוד אחית מחיצתא. ריטב"ש. יח. אבל אין בגובהו אלא פחות משלשה דליכא מקום בקיעת גדיים. ריטב"ש. יט. ובעינן ברחבו שלשה שיצא מתורת לבוד כדי שיהא בעיקרו של עמוד יסוד דחשיב. ריטב"ש. כ. עשרה אפילו. תוס' הרא"ש.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אבל לא וכו' ואין גבוה י' נמי דוקא: (ב) ד"ה מידי איריא וכו' דמייתי לאיה מדתני וחכמים כל"ל והס"ל עם ד"ה תוס': (ג) תוס' ד"ה הני וכו' דאי הוי מקום ד' הוא דהויא כרמלית:

גליון הש"ס

גמ' ויש בקצר שלו ג'. עי' עיריובין ד' לג ע"א תוס' ד"ה וכללה:

רב נסים גאון

הויא לה מחיצה שהגדיים בוקעין בה. עיקר דילה במסכת כלאים פרק ד' מחיצת הקנים אם אין בה קנה לחברו ג' שפחים כדי שיכנס הגדי הרי זו מחיצה. ובתוספתא בפרק (ג') כל שהוא פחות מג' צריך שלא יהא בין קנה לחברו ג' שפחים כדי שלא יכנס הגדי דלאלך עלי אן [הנה מוכח מזה] כל מחיצה שהגדיים בוקעין בה אינה מחיצה. ומשכחת לה בפרק אחד מן עירובין [דף יד].

רבינו חננאל

ר' יהודה אומר עמוקה י' ואינה גבוהה י' מטלטלין מתוכה לים אבל לא מן הים לתוכה. ואוקימנא להאי דתני מטלטלין מתוכה לים על חודה של ספינה שהן דפני הספינה, דש"מ כוחו בכרמלית לא גזרו רבנן. פי' עמוקה י' ואינה גבוהה י', כגון שנשתקעו מחיצותיה בים וכשאתה מודד עומקה של ספינה מבפנים הויא [י"] שפחים ופעמים יותר. אבל משפת הים ולמעלה עד שפת הספינה, כיון שנשתקעו מקצת מחיצותיה בים לא הוי גבוהה י' ונמצאת הספינה רה"י והים כרמלית. לפיכך הוצאה מן הספינה דרך כחו לא גזרו רבנן אבל להכניס דלא אפשר דרך כחו לא שרו. ירושלמי א"ר אבין למה מן הים לתוכה אסור, מפני הסכנה. אמר רב הונא הני ביציאתה דמישן אין מטלטלין בהן אלא בד' אמות. פי' ביציאתא, ספינות קטנות העשויות לתשמיש הגדולות, כי כשבאות להיכנס בגמל מהלכות לפניה וראוין הקלו המים אם לאו, ואם ראוין כי קלו המים משליכין העוגין בים שהן ברזילים [גדולים] ומעמידין אותה שם, ועוד עשויות לצאת בהן בני הספינה ליבשה ולילכנס בהן ולטענן ולפרק האנתיקי שבה, ומתוך שהן קלות ומהלכות על ביצת המים לפיכך הם נקראות ביציאתא. מישן, שם מקום. וגרסינן בהמוכר את הספינה מכר את ביציאתא, סומכוס אומר מכר את הדוגית, ואמר רבא ביציית דדוגית חדא מלתא היא. ומפני שמישן הוא מקום אגמי מים, עושין ביציית להלך בהן באגמים ויש להן דפנות שהן מחיצותיה, וקרקעיתה עשויה נסרין נסרין וביניהן חלל ומי הים והנהר נכנסין בה. והיושבין בה כמו במים ישבין, ועושין אותה כך שאפילו אם תתהפך על פניה אינה נטבעת לעולם. ואמר רב הונא כיון שהיא פרוצה, כרמלית דינה ואין מטלטלין בה בשבת אלא בארבע (אמות). ולא אמרו אלא בזמן שאין בין נסר לנסר חלל פחות מג' טפחים. אבל יש בין נסר לנסר חלל פחות מג' טפחים, כיון דכל פחות מג' כלבוד דמי הואין אלו הנסרים כאילו מחוברין איש אל אחיו הן, ואע"פ שהמים נכנסין בה לא חיישינן, וכרה"י היא ומותר לטלטל בכולה. וכן אם היו נסרין פחות מד' ויש בין זה לזה (יתר) [פחות] מג', או ג' ומילאו את החלל שבין הנסרים כל מה שאפשר לו מן הים לתוכה. ואם אינו נטבעת לעולם. ואמר רב הונא כיון שהיא פרוצה, כרמלית דינה ואין מטלטלין בה בשבת אלא בארבע (אמות). ולא אמרו אלא בזמן שאין בין נסר לנסר חלל פחות מג' טפחים. אבל יש בין נסר לנסר חלל פחות מג' טפחים, כיון דכל פחות מג' כלבוד דמי הואין אלו הנסרים כאילו מחוברין איש אל אחיו הן, ואע"פ שהמים נכנסין בה לא חיישינן, וכרה"י היא ומותר לטלטל בכולה. וכן אם היו נסרין פחות מד' ויש בין זה לזה (יתר) [פחות] מג', או ג' ומילאו את החלל שבין הנסרים קני ואורבני, מותר לטלטל בכולה. **ואתקיף** עליה רב נחמן למה לך כולי האי, לימא גוד אחית מחיצתא, פי' ראה בלבך כאלו אתה חותך כמין קולף מן המחיצות שהן דפני הביצית ומציעו בקרקעיתא, ונמצאו הנסרין כולן כאלו מחוברות הן. מי לא תניא ר' יוסי בר' יהודה אומר נעץ קנה ברה"ר והניח בראשו טרסקל רחב ד"ש וזרק מרה"ר ונח על גביו חייב, אלמא אמרינן גוד אחית מחיצתא ורואין כאילו דופני הספינה עקומין ומסבבין הנסרים. **ודחי** רב יוסף להא דרב נחמן ואמר ליה משם ר' חייא אמרו וחכמים פוטרין, אלמא רבנן סברי לא אמרינן גוד אחית מחיצתא וחולקין על ר' יוסי בר' יהודה. **ודחי אביי להא דרב יוסף בשתי דחיות. חדא** הא, איני והתניא עמוד ברה"ר גבוה י' ורחב ד' ואין בעיקרו ד' ויש בקצה שלו ג', וזרק ונח ע"ג חייב אלמא אמרינן גוד אחית מחיצתא, ועוד אפילו תימא דבנן דפליגי עליה דר' יוסי ברבי יהודה, התם בקנה שנעץ וחניח בטרסקל בראשו לא אמרינן גוד אחית מחיצתא. התם טעמא מאי דכיון שהגדיים בוקעין בעיקר הקנה ועוברין תחת הטרסקל מוכחא מלתא דליית ליה מחיצתא כלל, אבל בספינה כיון שאין הגדיים בוקעין באותו חלל שבין הנסרים אפילו דבנן מודו דכי האי גונא אמרינן גוד אחית מחיצתא. **ולא מצא** רב יוסף תשובה בשתיהן. והשיב רב אחא כלפי אביי, ספינה נמי הא איכא בקיעת דגין, וכשם שאין אומרין בקנה שיש בראשו טרסקל גוד אחית מחיצתא מפני הגדיים שבוקעין בו, כך הספינה אין אומרים גוד אחית מחיצתא מפני הדגים שבוקעין בו. כדגרסינן בעירובין פרק ראשון אמר רבא עשה לחי למבוי והגביהו מן הקרקע ג' או שהפליגו מן הכותל ג', לא עשה כלום דהויא לה מחיצה שהגדיים בוקעין בה. **ודחה** רב אשי להא דרב אחא וא"ל בקיעת דגין לאו שמה בקיעה, דהא מחיצה תלויה מתרת במים כרב ואע"פ שהגדיים בוקעין בה, אלמא בקיעת דגים לאו שמה בקיעה ואין מחיצה תלויה מתרת בחורבה, כרבא בלחי שהגביהו מן הקרקע דהויא מחיצה שהגדיים בוקעין בה.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות